

[Steen Folke]

til kampen imod, bl. a. i form af en støtte til Solidaritet, der arbejder for en demokratisering af det polske samfund under meget svære betingelser. Heller ikke fordi vi ikke mener, at Sovjetunionen faktisk har et medansvar for begivenhederne i Polen, for det mener vi faktisk at Sovjetunionen har. Men fordi vi ikke desto mindre ser disse sanktioner alene som et redskab for Reagans koldkrigs-politik. Det er sanktioner, der er påduttet Vesteuropa af USA, og sanktioner, der er påduttet Danmark af de store EF-lande, som er endnu mere USA-loyale, end Danmark har for vane at være.

Det var, så vidt jeg har forstået det, modstræbende, at et flertal i sin tid og den socialdemokratiske regering gik med til disse tåbelige sanktioner mod Sovjetunionen, som i øvrigt er sådan udformet, at der er tale om det rene hykleri. Når de ikke rammer andet end klaverer og kaviar, og hvad det nu er, er det simpelt hen pjat, og det har man hele tiden været klar over.

Vi vendte os også imod sanktionerne fra starten, fordi de blev indført med artikel 113 i Romtraktaten som udgangspunkt. Det vil sige, at der blev begået et klart traktatbrud. Artikel 113 kan overhovedet ikke anvendes til politisk motiverede sanktioner af den type, der er tale om her. Ikke desto mindre gjorde man det. Ikke desto mindre gik den socialdemokratiske regering med til det, alene fordi det var bekvemt, fordi det kunne gå hurtigere, og fordi der måske ikke blev så megen ballade om det, når det ikke skulle forbi de nationale parlamenter, herunder det danske folketing.

Vi mener, det er yderst trist, at Danmark begav sig ud på den glidebane at gå med til at anvende artikel 113 til noget, den overhovedet ikke kan bruges til. Det er et væsentligt spørgsmål og et væsentligt principielt spørgsmål, fordi det handler om skellet mellem det, Romtraktaten drejer sig om, det økonomiske samarbejde, og så det politiske samarbejde. Der er kredse i EF, der arbejder ihærdigt på at få nedbrudt det skel. Økonomi og politik hænger jo sammen, og var det ikke meget mere praktisk, at det hele blev behandlet under én hat og ud fra Romtraktatens paragrafer så vidt muligt?

Vi mener, det er vigtigt at opretholde det skel og vigtigt at fastholde, at hvis det drejer sig om politiske spørgsmål, er der altså tale

om et intergouvernementalt samarbejde, et samarbejde imellem regeringer, hvor Danmark desværre er uhyre følgagtig over for nogle af de store EF-lande, men hvor man i princippet dog i det mindste har lov til at sige fra på egen hånd.

Diskussionen i den seneste omgang og i dag har ikke mindst drejet sig om, hvorvidt udenrigsministeren har overtrådt det mandat, han fik den 20. december 1982 i markedsudvalget, og det er ærlig talt blevet lidt af en grotesk cirkusforestilling. Det gælder også forløbet her i dag og de udvalgs møder, der var i går aftes skiftevis i markedsudvalget og i sanktionsudvalget, med beretning den ene vej fra det ene udvalg og tillægsbetænkning den anden vej fra det andet udvalg – hvor det, der er et flertal det ene sted, er et mindretal det andet sted. Så kan man stå her og slå hinanden oven i hovedet med disse flertal og mindretal, der udtaler noget, der strider mod hinanden. Jeg synes ærlig talt, det er blevet en ret tragikomisk forestilling, der er kommet ud af det.

Om realiteten vedrørende mandatet vil jeg gerne sige, at efter vores overbevisning har udenrigsministeren overtrådt det mandat, han fik den 20. december. Det fremgik klart dengang – og det fremgår af det referat, vi har fået tilstillet fra markedsudvalget – at Danmark ikke ville gå med til et års forlængelse af sanktionerne. Ikke desto mindre var det det, udenrigsministeren gik med til dengang. Han har derigennem skabt juridisk usikkerhed om Danmarks muligheder for at udtræde af sanktionerne. Jeg siger ikke, det er givet, at det er umuligt for os at komme ud. Jeg tror endda, at det realpolitisk er muligt, fordi det vil skabe en krise for EF og for den danske placering i EF, hvis EF virkelig skulle pådutte os en udenrigspolitik klart og umisforståeligt imod det danske folketings klare flertal. Det ville virkelig skabe krise for EF, og det ved de godt. Derfor tror jeg i og for sig, at de giver sig; de imødekommer os og siger: juraen kan vi skubbe lidt til side, det her handler om politik. Derfor tror jeg godt, vi kan træde ud, og jeg håber, at et flertal her sørger for at nedstemme lovforslaget, således at vi faktisk kommer ud af de tåbelige sanktioner.

Men der blev skabt juridisk usikkerhed om, hvorvidt vi kunne komme ud, når Danmark tiltrådte denne forordning, der gælder